

определить категориальную сетку дипломатического дискурса как институционального вида дискурса. Выявлено, что особое значение для дипломатической коммуникации имеют категории «модальность» и «событие». Произведен подробный обзор интерпретаций модальности разными учеными. Описаны основные языковые средства, которые чаще всего служат для выражения категорий, составляющих ядро таксономии категорий дипломатического дискурса.

Ключевые слова: дипломатический дискурс, дискурсивная категория, эмотивность, институциональный дискурс, модальность.

Kashchyshyn Nataliia. Discursive Categories of the English Diplomatic Discourse. The author attempts to describe the English diplomatic discourse through the prism of its discursive categories. Polemical views concerning the interpretation of the concept of a discursive category are presented. The classifications of the categories of discourse are analysed. The concept of a discursive category is specified. The taxonomy of discursive categories is suggested and the basic discursive categories of the diplomatic discourse are singled out. The description of such categories as modality, emotiveness, point of view, event, which are the backbone of the categorial grid of the English diplomatic discourse, is suggested. In this way an attempt to define the categorial grid of the diplomatic discourse as an institutional type of discourse is carried out. It is found out that of particular importance to diplomatic communication is the category of modality and the category of event. The author gives a detailed review of the interpretations of modality by different scholars. The main language means that often serve to express the categories constituting the core of the categorial taxonomy of the diplomatic discourse are presented.

Key words: diplomatic discourse, discursive category, emotiveness, institutional discourse, modality.

УДК 811.112.2'271 : 398.91

Ліліана Кінах

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКИХ ПРИСЛІВ'ІВ, ЯКІ МІСТЯТЬ НАЙМЕНУВАННЯ РЕМІСНИЧИХ ПРОФЕСІЙ

Присвячено з'ясуванню лінгвокультурних особливостей німецьких прислів'їв, які містять найменування ремісничих професій. Саме у прислів'ях зафіксовано багатовіковий практичний досвід народу, його життєва мудрість і духовні цінності, а увага сконцентрована передусім на феномені самої людини – мовної особистості в усій її багатогранності. Проаналізовано лексико-семантичну, словотвірну й гендерну специфіку найменувань ремісничих професій, чимало з яких сягають своїм корінням ще у часи раннього середньовіччя, з'ясовано частотність їхнього вживання та розкрито культурно-історичний зміст, зафіксований у прислів'ях із цими найменуваннями. Висвітлено деякі особливості виробничої діяльності німецьких майстрів епохи середньовіччя (гончарів, ковалів, млинарів, кравців, теслярів та ін.), зокрема йдеться про тогочасні знаряддя та умови праці, матеріали, з якими мали справу ремісники, предмети одягу, одиниці виміру, організацію виробничого процесу. Окрему увагу приділено професійним характеристикам ремісників, дотриманню ними морально-етичних норм тогочасного суспільства, а також представникам професій, які в середньовічній Німеччині вважалися «поза законом».

Ключові слова: культура, середньовічна Німеччина, побут, прислів'я, професія, ремесло.

Постановка наукової проблеми та її значення. У сучасній лінгвокультурології зв'язок мови і культури розглядають як структурно гомоморфний: не все, що існує в культурі, знаходить своє відображення у мові, але все що є у мові, тим чи іншим чином існує в культурі [3, 357]. У мові відзеркалюються і загальні, універсальні компоненти загальнолюдської культури, і своєрідність матеріальної та духовної культури окремого народу. Відлуння давніх часів збережено, зокрема, у прислів'ях, приказках, фразеологізмах. Вони є безцінним джерелом інформації про менталітет народу, його моральні цінності, звичаї, традиції, ритуали, норми поведінки, побут, виробничі практики тощо.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідженню взаємодії мови і культури присвячено роботи В. В. Воробйова, В. А. Маслової, В. М. Телії, В. М. Шаклеїна [1; 2; 4; 5] та інших

лінгвістів. Вони розглядають мову як засіб фіксації та відображення культури народу, а мовні одиниці – як засіб вираження мовного і позамовного (культурного) змісту. Культурна інформація може бути представлена в мові й мовленні у вигляді культурних сем, культурного фону, культурних концептів і культурної конотації як оцінних, емоційних, експресивних і функціонально-стилістичних відтінків значення мовних одиниць, зумовлених культурними пріоритетами та настановами [3, 355].

Мета наукової розвідки – з'ясувати лінгвокультурні особливості німецьких прислів'їв, які містять найменування ремісничих професій. Реалізація мети передбачає розв'язання таких **завдань**: 1) виявити лексико-семантичні особливості найменувань ремісничих професій у німецьких прислів'ях; 2) розкрити культурно-історичний зміст, зафіксований у цих прислів'ях.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Серед великої кількості ремісничих професій, традиції яких і досі зберігаються у багатьох європейських країнах, є чимало таких, які сягають своїм корінням у часи раннього середньовіччя. Ще наприкінці VIII ст. Карл Великий зобов'язав управителів королівських маєтків відшукувати і залишати при дворах старанних ремісників, передусім золотарів і сріблярів, ковалів, шевців, теслярів, різьбярів та інших вправних у своєму ремеслі людей [6, 161].

Дрібне виробництво за допомогою примітивного знаряддя слугувало задоволенню передусім власних побутових і господарських потреб. XIII–XIV століття у Західній Європі означене бурхливим розвитком міст та їх поступовим перетворенням на осередки промисловості. Ремісники оселялися у містах і містечках, самостійно виготовляли і продавали там свою продукцію та об'єднувалися для захисту своїх інтересів у цехи [9, 187]. Потреби щораз більшої кількості міського населення в цілому та запити багатих міщан зокрема, а також нові технічні можливості зумовлюють подальшу спеціалізацію ремісників – з'являються годинникарі, скульптори, майстри, які виливають вироби з олова та ін. [6, 165].

Уміння власноруч виготовляти якісний товар високо цінувалося, а саме ремесло давало змогу забезпечувати відносний добробут власної родини (*Handwerk hat goldenen Boden*), проте, як свідчить німецька народна мудрість, вправно ремісник може володіти якоюсь однією справою, а не багатьма (*Viele Handwerke verderben den Meister; Neunerlei Handwerk, achtzehnerlei Unglück*).

Назви предметів, що виготовляли ремісники в часи середньовіччя, ставали найменуваннями чи компонентами найменувань тогочасних професій: *Lederer, Nadler, Plattner, Sattler, Seiler, Tischler, Tupper, Ziegler, Bogenmacher, Bьchsenmacher, Filzmacher, Glasmacher, Handschuhmacher, Hutmacher, Kammacher, Kerzenmacher, Knopfmacher, Panzerhemdenmacher, Paternostermacher, Radmacher, Schuhmacher, Uhrmacher, Bьrstenbinder, Drahtzieher, GlockengieЯer, Seifensieder, Klingen- und Messerschmied, Helmschmied, Nagelschmied, Pfannenschmied, Waffenschmied, Schwertfeger, Mьnzprьdger, Brotdьcker, Bettdeckenweber, Leineweber, Wollenweber* та ін. Низка інших найменувань містить назви матеріалів, із якими працювали ремісники: *Eisenschmied, Goldschmied, Silberschmied, Kupferschmied, Elfenbeinschneider, GelbgieЯer, ZinngieЯer, Zuckerbьcker, Steinmetz, Strohdecker* та ін.

Матеріалом дослідження стала суцільна вибірка із паремійних збірок та інтернет-ресурсів [7; 8; 10]. Загальна кількість аналізованих прислів'їв, у яких ужито найменування ремісничих професій, становить 683. Найбільш уживаними виявилися такі найменування професій: *Schneider* (97), *Mьller* (96), *Schmied* (80), *Schuster* (53) / *Schumacher* (14), *Bьcker* (45), *Barbier* (25), *Zimmermann* (26), *Metzger* (15), *Maurer* (14), *Fleischer* (13), *Tupper* (12), *Kьhler* (10), *Gerber* (9), *Seiler* (9), *Schornsteinfeger* (8), *Schreiner* (8), *Weber* (8), *Kьrschner* (7), *Schlosser* (6), *Brauer* (5), *Glaser* (4), *Goldschmied* (4), *Tischler* (4). Всього проаналізовано 52 найменування. Очевидно, що найпотужніше представлено найменування професій,

представники яких своєю працею забезпечували населення найнеобхіднішими в повсякденному житті речами: одягом, взуттям, продуктами харчування, хатнім начинням.

На позначення ремісничих професій в прислів'ях ужито, зазвичай, іменники чоловічого роду в однині, що зумовлено сингулярним генералізуючим використанням чоловічого роду. Однак нами було зафіксовано чотири випадки вживання відповідних номінацій жіночого роду, а саме: пекарка, млинарка, прядильниця, швачка: *Der Brauer und die Bockerin haben nicht einerlei Sinn. Die Müllerin hat mehrlige Honde. Einer fleißigen Spinnerin fehlt's nie an Hemden. Eine Noherin, die keinen Knoten in den Faden macht, verliert den Stich.* Основним завданням жінки у часи середньовіччя традиційно було ведення домашнього господарства і виховання дітей, проте в містах проживало чимало таких жінок, які мусли працювати, щоб заробити собі на прожиття (зазвичай, це були неодружені жінки чи вдови), або ж які допомагали своїм чоловікам у виробництві та збуті всіляких речей. Жіночими руками виготовлялися гудзики, голки, щітки, ключі, віники, кошики, майже вся текстильна продукція (рукавички, капелюхи, сумки тощо), пряжа, зокрема золоті та шовкові нитки [9, 205].

Використання прикметника у функції узгодженого означення в межах короткого, лаконічного висловлення, яким, як правило, є прислів'я, не поширене явище, проте в окремих випадках необхідним є уточнення, конкретизація предмета за допомогою певної ознаки. З найменуваннями професій зафіксовано використання якісних прикметників, що виражають фізичні якості людини, особливості її характеру і професійні характеристики, часто у формі антонімічних пар (позитивна ознака – негативна ознака): *Ein geschickter Maurer baut sein Haus. – Einem ungeschickten Zimmermann taugt kein Beil. Ein guter Maurer verwirft keinen Stein. Ein guter Barbier hat mehr als ein Schermesser. – Ein schlechter Barbier nimmt Haar und Haut. Ein guter Metzger duldet keine Scharten im Messer. Ein fleißiger Spinner hat ein langes Hemde. Einem faulen Zimmermann rostet das Beil. Ein ehrlicher Müller hat einen goldenen Daumen. Auch ein alter Weber verwirrt sich zuweilen das Garn.* В окремих випадках спостерігаємо найвищий ступінь вияву таких ознак: *Dem geschicktesten Weber bricht zuweilen ein Faden.*

Серед проаналізованих прислів'їв виокремлюємо низку таких, у яких за допомогою наказового способу дієслова виражається адресована співрозмовникові вимога до належного виконання своїх професійних обов'язків (*Böcker, backe tüchtig, richtig, gewichtig!* – один із 16 написів, які були зроблені на стелі зала засідань Берлінської ратуші) або ж спонування до заняття виключно якимось одним видом ремесла чи іншої діяльності (*Der Zimmermann führe die Hack' und der Müller flle den Sack; Der Schmied hmmere das Eisen, der Hirt acht' auf die Geisen; Der Schuster geh' zu seinem Leder und der Schreiber behalte die Feder*). Особливістю таких конструкцій є наявність адресата мовлення, вираженого іменником у називному відмінку однини.

Прислів'я – невичерпне джерело знань про життя людей у давнину, організацію їхнього побуту тощо. Проаналізований матеріал дає змогу довідатися про особливості професійної діяльності гончарів, ковалів, млинарів, броварів, кравців, мулярів, теслярів та ін., зокрема про:

а) знаряддя праці, якими користувалися ремісники: *Dafür hat der Schmied die Zange, dass er sich die Finger nicht verbrennt; Der Schmied spricht gern von Hammer und Amboss; Der Schlosser führe die Feil' und der Metzger sein Beil; Wenn der Zimmermann lange mit dem Maßstab ums Holz herumgeht, so fällt doch kein Span davon; Der Schreiner muss überall den Hobel führen; Wenn der Schuster nicht beim Leisten bleibt, so bleiben die Kunden nicht beim Schuster;*

б) матеріали, з якими ремісники працювали: *Wie der Tupfer will, so bekommt der Ton die Form; Beim Krschner kommen alle Fuchsbdge zusammen; Der ist kein guter Maurer, der einen Stein anzunehmen verweigert; Wer ein Schreiner werden will, muss auch harte Bretter bohren lernen; Ein wackerer Schmied hat für jeden Huf ein besonderes Eisen;*

в) виготовлену ремісниками продукцію: *Jeder Tupfer lobt sein Geschirr, das besonders, was einen Riss hat; Was soll dem Schneider das Tuch, wenn er keinen Rock daraus machen kann;*

Ein Schuster, der schlechte Stiefel macht, kommt in die Hülle; Wenn der Mьller nicht vom Mehl spricht, so spricht er von Socken; Wie der Schmied, so das (Huf-)Eisen;

г) історичні одиниці виміру: *Ein Mьller hat zwei Scheffel, den einen zum Ein-, den andern zum Ausmessen (der Scheffel – четверик (старовинна міра об'єму сипучих матеріалів, яка дорівнює 26,239 л);*

д) особливості зовнішнього вигляду ремісника, предметів одягу: *Fьrber erkennt man an den Hьnden; Schmiede haben harte Hьnde; Es ist nicht jeder ein Hufschmied, der ein schwarzes Gesicht hat; Wo der Bьcker sitzt, kann der Brauer nicht liegen (про традиційно гладких пекарів); Es ist nicht jeder Schmied, der ein Schurzfell trьgt; Zu einem Mьller gehьrt mehr als ein weiьer Rock;*

е) умови праці: *Wer mit Kьhlern umgeht, der wird ruьig; Wer mit einem Mьller umgeht, wird staubig; Wer bei einem Gerber gewesen, riecht den ganzen Tag danach (від майстерень чинбарів, котрі вчиняли й обробляли шкіри тварин, поширювався сильний сморід);*

є) послідовність етапів виробничого процесу: *Wenn die Drahtzieher sterben, legen die Heftelmacher Trauer an (Heftelmacher – ремісники, що виготовляли металеві гачечки для застібання одягу); Wenn der Maurer gesьndigt, soll man nicht den Zimmermann hьngen; Der Schlosser sьndigt und der Schmied wird gehьngt;*

ж) взаємозалежність діяльності ремісників: *Schmied und Kьhler finden sich (окремі випадки вживання найменувань професій у межах одного прислів'я можна розглядати як контекстуальну синонімію (Schmieds Tochter nimmt gern einen Kohlenhьndler zum Mann) чи контекстуальну антонімію (Man kann nicht Kьhler und Bleicher zu gleicher Zeit sein);*

з) спадкову передачу ремесел: *Mьllers Kind macht, wenn es geboren, schon krumme Finger; Schmiedssohn ist der Funken gewohnt;*

и) цехову організацію праці: *Da kommt auch einer aus unserer Zunft, sagte der Kьhler zum Schornsteinfeger, als er einen Priester sah; Mancher will Meister sein und ist kein Lehrjunge gewesen; Wer einen Gesellen bei sich hat, der hat auch einen Meister bei sich.*

Прислів'я є загальноновизнаним джерелом народної оцінки особистісних рис людини та морально-етичних норм її поведінки в суспільстві. В усі часи пошановували професійні якості людини (*Ein geschickter Maurer bringt jeden Stein auf den besten Platz; Der Goldschmied kennt das Gold, auch wenn es unter Messing liegt; Maurerschweiь steht hoch im Preis*), засуджували непрофесійність і лінощі (*Ein schlechter Schmied, der die Funken fьrchtet; Wenn der Schneider feiert, so verrosten die Nadeln; Einem faulen Zimmermann rostet das Beil*), високо цінували досвід роботи майстра (*Ein erfahrener Steinmetz kann alle Steine zusammenfьgen, dass ein Haus daraus wird; Man geht besser zum Schmied als zum Schmiedlein*), хоча й допускалося його право на помилку (*Auch einem alten Zimmermann kann das Beil einmal abfahren; Der beste Brauer macht einmal schlechtes Bier; Dem geschicktesten Weber bricht zuweilen ein Faden*). Народна мудрість каже про те, що кожен повинен займатися своєю справою (*Der Maurer halte die Kelle und der Gerber schabe seine Felle; Der Schuster bleib' bei deinem Leisten; Der Schreiner fьhre den Hobel und der Kьrschner verarbeite den Zobel; Der Maurer bleib' auf dem Gerьst und der Knecht bei seinem Mist*).

Низка проаналізованих одиниць відповідає українському прислів'ю “Швець без чобіт, а тесля без воріт”: *Die Schuhmacher haben die schlechtesten Schuhe. Des Zimmermanns Haus hat keine Bank. Des Schreiners Familie isst an einem wackeligen Tische; Der Schneider trьgt zerrissene Kleider; Wagner haben die zerbrochensten Wьgen* та ін. Жартівливо-іронічне вживання таких прислів'їв стосується людини, яка майстерно виконує свою роботу для інших, а сама залишається при цьому без результатів такої діяльності.

У прислів'ях зафіксовано і чимало негативних характеристик окремих представників ремісничих професій, зокрема йдеться про заздрість, зловтіху, схильність до пияцтва, вчинення крадіжок (*Ein Schmied neidet den andern; Der Tьpfer lacht wohl ьber zerbrochene Tьpfe, aber nur, wenn sie nicht auf seinen Markt gehьren; Was die Maurer in der Woche gewinnen,*

*muss am Sonntag durch die Gurgel rinnen; Ein trunkener **Tupfer** macht schiefe Höfen; Er ist wie jener **Kupferschmied**; denn, was er sieht, das nimmt er mit*), засуджується шахрайство ремісників, обман покупця чи замовника з метою власного збагачення. Передусім це стосується кравців, шевців, млинарів і ткачів: *Hundert **Schneider**, hundert **Müller** und hundert **Weber** sind zusammen dreihundert Diebe; **Müller** und **Böcker** stehlen nicht, man bringt's ihnen; **Müller**, **Schneider** und **Weber** werden nicht gehängt, das Handwerk ginge sonst aus; Beim **Fleischer** sind alle **Kühe** Ochsen, beim **Gerber** sind alle Ochsen **Kühe*** (м'ясник не цурався видавати м'ясо корови за м'ясо бика, яке вважалося смачнішим і було відтак дорожчим, а чинбар – шкіру бика за шкіру корови, яка вважалася міцнішою і кращою за якість).

Особливо великими шахраями вважали млинарів. Міщани і селяни, які користувалися їхніми послугами, постійно нарікали на обман та інші темні справи представників цієї професії. Старе прислів'я каже: *Neben jeder **Mühle** steht ein Sandberg*, а наступне ще красномовніше: *In der **Mühle** ist das beste, da Я die **Socke** nicht reden können*. У німецьких сагах млинарі традиційно були персонажами, які мали чаклунські здібності й відтак дурну славу, а самі млини, які, зазвичай, розміщувалися на околицях міст і сіл, часто ставали місцем розбійних нападів і убивств. Лише у 1577 році, що є значно пізніше, порівняно з іншими ремісниками, німецькі млинарі отримали право утворювати цехи, і аж до 1700 року за ними зберігалася ганебна повинність допомагати у спорудженні шибениць [6, 182].

Млинарі, ткачі, сажотруси, а також кати, шкуродери, копачі могил, вівчарі, банщики й інші належали в часи середньовіччя до особливої групи так званих нечесних професій, професій «поза законом» (*“unehrliche / verfemte Berufe”*) [6, 179]. Вони перебували на узбіччі тогочасного суспільства, їм забороняли контактувати з «нормальними» людьми і на них зневажливо дивилися навіть представники найбідніших верств населення [6, 181]. Наприклад, людина, яка випадково доторкнулася до коня чи воза шкуродера, вже й сама ставала «нечесною» і не мала більше права займатися своїм ремеслом (*Die **Zynfte** leiden nichts Unehrlisches; Die **Zynfte** müssen so rein sein, als wären sie von den Tauben gelesen*).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Чимало ремісничих професій, про які було згадано, вже повністю зникли чи втратили свою популярність, проте вони продовжують жити у влучних і мудрих прислів'ях, які передають нащадкам культурно-історичний досвід німецького народу. Доцільним видається у цьому зв'язку подальше лінгвокультурологічне дослідження паремійного фонду німецької мови.

Джерела та література

1. Воробьев В. В. Лингвокультурология (теория и методы) / В. В. Воробьев. – М. : РУДН, 1997. – 331 с.
2. Маслова В. А. Лингвокультурология : учебное пособие / В. А. Маслова. – М. : Академия, 2001. – 208 с.
3. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2010. – 844 с.
4. Телия В. Н. Культурно-национальные коннотации фразеологизмов / В. Н. Телия // Славянское языкознание : XI Междунар. съезд славистов : доклады рос. делегации (Братислава, сент. 1993 г.) / отв. ред. Н. И. Толстой. – М. : Наука, 1993. – С. 308.
5. Шаклеин В. М. Лингвокультурная ситуация и исследования текста / В. М. Шаклеин. – М. : О-во любителей рос. словесности, 1997. – 184 с.
6. Deutsche Geschichte. Band 5 : Das ausgehende Mittelalter 1378–1517 / [Hrsg. : H. Pleticha]. – Göttersloh : Bertelsmann / LEXIKOTHEK, 1982. – 383 S.
7. Deutsches Sprichwörter-Lexikon : in 5 Bdn. Ein Hausschatz für das deutsche Volk / [Hrsg. : K. F. Wander]. – Nachdr. d. Ausg. Leipzig 1867. – Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1964. – 9252 S.
8. Sammlung der Sprichwörter [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.alle-sprichwoerter.de/>.
9. Waas A. Der Mensch im deutschen Mittelalter / A. Waas. – Wiesbaden : VMA, 1996. – 233 S.
10. 4000 Sprichwörter und Zitate / Hg. : E. Gerr. – Berlin : Langenscheidt, 2001. – 319 S.

References

1. Vorobiev, Vladimir. 1997. *Lingvokulturologiia (Teoriia i Metody)*. Moskva: RUDN.
2. Maslova, Valentina. 2001. *Lingvokulturologiia*. Moskva: Akademiia.
3. Selivanova, Olena. 2010. *Linhvistychna Entsiklopediia*. Poltava: Dovkillia-K.

4. Teliia, Veronika. 1993. "Kulturno-Natsionalnyie Konnotatsii Fraseolohizmov". In *Slavianskoie Yazykoznaniiie*, edited by N. I. Tolstoi, 308. Moskva: Nauka.
5. Shaklein, Viktor. 1997. *Lingvokulturnaia Situatsiia i Issledovaniia Teksta*. Moskva: Obschestvo Liubitelei Rossiiskoi Slovesnosti.
6. Pleticha, Heinrich, Hrsg. 1982. *Deutsche Geschichte. Band 5. Das ausgehende Mittelalter 1378–1517*. Gьtersloh: Bertelsmann / LEXIKOTHEK.
7. Wander, Karl Friedrich W., Hrsg. 1964. *Deutsches Sprichwцrter-Lexikon: in 5 Bdn. Ein Hausschatz fьr das deutsche Volk. Nachdr. d. Ausg. Leipzig 1867*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
8. Sammlung der Sprichwцrter. <http://www.alle-sprichwoerter.de/>.
9. Waas, Adolf. 1996. *Der Mensch im deutschen Mittelalter*. Wiesbaden: VMA.
10. Gerr, Elke, Hrsg. 2001. *4000 Sprichwцrter und Zitate*. Berlin: Langenscheidt.

Кинах Лилиана. Лингвокультурные особенности немецких пословиц, содержащих наименования ремесленных профессий. Посвящено изучению лингвокультурных особенностей немецких пословиц, содержащих наименования ремесленных профессий. Именно в пословицах зафиксирован многовековой практический опыт народа, его жизненная мудрость и духовные ценности, а внимание концентрируется прежде всего на феномене самого человека – языковой личности во всей её многогранности. Проанализирована лексико-семантическая, словообразовательная и гендерная специфика наименований ремесленных профессий, многие из которых были известны еще во времена раннего средневековья, определена частотность их употребления и раскрыто культурно-историческое содержание, зафиксированное в пословицах с этими наименованиями. Описаны некоторые особенности производственной деятельности немецких мастеров эпохи средневековья (гончаров, кузнецов, мельников, портных, плотников и др.), в частности речь идет об орудиях труда и условиях работы, материалах, которые использовались ремесленниками, предметах одежды, единицах измерения, организации производства. Отдельное внимание уделено профессиональным характеристикам ремесленников, соответствию морально-этическим нормам, существовавшим в обществе, а также представителям профессий, находящимся в средневековой Германии «вне закона».

Ключевые слова: культура, средневековая Германия, быт, пословица, профессия, ремесло.

Kinakh Liliana. Linguocultural Peculiarities of German Proverbs which Contain Denominations of Craft-Oriented Professions. This article focuses on the study of the linguocultural peculiarities of German proverbs which contain denominations of craft-oriented professions. It is within proverbs that the centuries-old practical experience of a nation, and its accumulated life-related wisdom and moral values are incorporated and the attention is focused mainly on the individual himself, who is a language-based personality of an ultimately multi-faceted nature. This article provides an analysis of the lexico-semantic, word-formative and gender-linked specifics of the names of handicraft-oriented professions, many of which date back to the early Middle Ages; it demonstrates the frequency with which these names occur and illuminates the culture-related historical content of the proverbs which contain these denominations. This article describes some of the specific features of the production activities of German craftsmen of the Middle Ages (potters, smiths, millers, tailors, carpenters and many others), dealing with the production tools and the working conditions of that time, as well as materials which the craftsmen used, their items of clothing, their units of measurement, and the manner in which the production process was organized. Particular attention is devoted to the professional traits of the craftsmen and to their observance of the moral and ethical norms of the society of their era, as well as to the members of professions which were "outlawed" in medieval Germany.

Key words: culture, medieval Germany, way of life, proverb, profession, handicraft.

УДК 81'42+811.112.2.09

Sofia Kozak

FRAMESTRUKTUREN DER BEZEICHNUNG DER WESENSART IM DISKURS DER SCHÖNEN LITERATUR

In diesem Beitrag wird das Problem der Framepräsentation der menschlichen Wesensart im deutschsprachigen literarischen Diskurs behandelt. Frames gelten als kognitive Strukturen, die die Kenntnisse über ein Objekt, einen Prozess oder eine Erscheinung präsentieren. Es wird zwischen Frames und Framestrukturen unterschieden. Frames bestehen aus den Terminals und sind mentale Gebilde; Framestrukturen bestehen aus den Terminalelementen und sind sprachliche